
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פועלי בניין: מבית מדרש ליצירת קהילה - 63617

תאריך עדכון אחרון 08-09-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך יהודי

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אריאל לוינסון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: arielevinson@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בסדנה תיאורטית ומעשית יובילו ניר עמית וד"ר אריאל לוינסון מהישיבה החילונית בירושלים את משתתפי הקורס אל מעבדה חיה שעוקבת אחר תהליך הקמתן של קהילות אורבניות צעירות חדשות ואורח חיים קהילתי אורבני בירושלים, ישראל ורחבי העולם היהודי. תוך שימוש במתודות פדגוגיות מגוונות נפגוש תיאוריות עכשוויות על קהילה וקהילתיות ונעשה שימוש בפרדיגמות מחקריות, מסורתיות וחדשות ונבחן קהילות לדוגמה מן ההיסטוריה היהודית והישראלית. ומתוך עיון ביקורתי ועבודה מעשית, סיורים בשטח ולימוד מקורות יהודיים נפתח במשותף גישות חדשות לבניית קהילה המותאמות לתהליכים ולארגונים אותם מובילים המשתתפים והמשתתפות. נעקוב אחר המאפיינים הייחודיים, האתגרים והשאלות של משתתפי התוכנית מתוך ניסיונם האישי ונלווה את שאלות המפתח עם תשובות ממגוון סוגים, מודלים ורעיונות על מנת לבסס ולתת מגוון כלים בהם יכולים המשתתפים להשתמש על מנת לבנות קהילת חיים מבוססת תוכן במאה ה-21 בירושלים, בישראל ובתפוצה היהודית ברחבי העולם.

מטרות הקורס:

בסדנה תיאורטית ומעשית יובילו ניר עמית וד"ר אריאל לוינסון מהישיבה החילונית בירושלים את משתתפי הקורס אל מעבדה חיה שעוקבת אחר תהליך הקמתן של קהילות אורבניות צעירות חדשות ואורח חיים קהילתי אורבני בירושלים, ישראל ורחבי העולם היהודי. תוך שימוש במתודות פדגוגיות מגוונות נפגוש תיאוריות עכשוויות על קהילה וקהילתיות ונעשה שימוש בפרדיגמות מחקריות, מסורתיות וחדשות ונבחן קהילות לדוגמה מן ההיסטוריה היהודית והישראלית. ומתוך עיון ביקורתי ועבודה מעשית, סיורים בשטח ולימוד מקורות יהודיים נפתח במשותף גישות חדשות לבניית קהילה המותאמות לתהליכים ולארגונים אותם מובילים המשתתפים והמשתתפות. נעקוב אחר המאפיינים הייחודיים, האתגרים והשאלות של משתתפי התוכנית מתוך ניסיונם האישי ונלווה את שאלות המפתח עם תשובות ממגוון סוגים, מודלים ורעיונות על מנת לבסס ולתת מגוון כלים בהם יכולים המשתתפים להשתמש על מנת לבנות קהילת חיים מבוססת תוכן במאה ה-21 בירושלים, בישראל ובתפוצה היהודית ברחבי העולם.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

דרישות הקורס: נוכחות והשתתפות פעילה; במהלך הקורס - עבודת מחקר והמשגה של קהילת המחקר/המחקר - השאלה והתשובה (2 משימות כתיבה בפתיחה ובסיכום); עבודת סיכום.

דרישות נוכחות (%) :

90

שיטת ההוראה בקורס: סדנה מעשית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

סדר ותוכן המפגשים:

1. היכרות עם המשתתפים ופתיחה: אם קהילה היא התשובה אז מה היתה השאלה? מה קרה למילה 'קהילה' ולמה?
2. הרעיון: סביב מה בונים קהילה? למה? רקע נוסף: צעירים בישראל ודור ה-Y
3. המקום: בית הכנסת - עדיין רלבנטי? יש לו תחליף?
4. המקום 2: בין ישראל לתפוצות - מה ניתן ללמוד מהתפוצות?
5. המקום 3: מחשבות על מרחב, קהילה ובית בין ז'ורז' פרק למקום השלישי
6. המקום 4: מה בין קהילה למרחב הציבורי?
7. סיור שטח בקהילות, קולקטיבים וקבוצות ירושלמיות
8. הזמן: מתי נפגשים ומה חוגגים? על רוחניות וקדושה בחיי היומיום
9. האנשים: מודל החברה ומעגלי השפעה
10. העבודה השחורה: קושיות ואתגרים
11. קהילה וקהילתיות בימי קורונה
12. סיכום: קהילה חילונית - תשתית למחשבה חדשה

חומר חובה לקריאה:

רשימת קריאה ראשונית:

1. לשם שינוי ביחד: בינוי קהילה - פיתוח הון חברתי כבסיס לקהילתיות מתחדשת, שדמות - מרכז מנהיגות בקהילה, המכללה האקדמית לחינוך, אורנים, מחברת: שרה שדמי-וורטון ואחרים.
2. *The Great good place: Cafes, Cofee shopa, Bookstores, Bars, Hair Salons, and other hangouts at the heart of the community*, Ray Oldenburg, Malrowe & Company, New York, 1989.
3. הקיבוץ מת יחי הקיבוץ: על הקיבוץ - בחשיבה אחרת, אליהו רגב, דרור לנפש, מהדורה שנייה, 2015.
4. הכשרת האברכים, קלונימוס קלמיש שפירא (האדמו"ר מפיאסעצנא, 2000, ירושלים).
5. *Reimagining religion: 10 Qualities of creative communities*, Brie Loskota - Executive director of the USC Center for Religion and Civil Culture, USC, 2017.
6. *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Society (Studies in Contemporary German Social Thought)*, Jürgen Habermas, The MIT Press, 1991, pp. 27-42.
7. מודרניות נזילה, זיגמונט באומן, תרגום: בן-ציון הרמן, מאגנס 2007.
8. הלכה ואגדה, חיים נחמן ביאליק, דביר 1917 (מופיע בפרויקט בן יהודה)
9. חלל וכו': מבחר מרחבים, ז'ורז' פרק, תרגום: דן דאור ואוולין עמר, בבל, 1998.
10. מקום מקומיות, קהילה וקהילתיות, קובץ מאמרים של מרכז השל: <https://www.heschel.org/i/uploads/55f8f0e101b4f/voice/515c41e6-4b36-2755-3937-aa74059552eb/5625d0e2522a5.pdf>
11. בקשו פני, קראו בשמי, אברהם יצחק גרין, ספרים אפקים, הוצאת עם עובד, 1992, עמ' 5-104.
12. הקהילה העירונית - מודל של תרבות מיטיבה, בתוך: במרחק הליכה, הוצאת בבל, עמ' 51-56, 2004.
13. T.A.Z - ארעי אוטונומי אזור - ביי חכים, רסלינג, 2008.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %
הרצאה 10 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 5 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 5 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: